

BETEGJOGI TÁJÉKOZTATÓ

mely kiterjed az alábbi egészségügyi szolgáltatók, úgymint:

Cégnév: **PREVENTREND DIAGNOSZTIKAI KÖZPONT KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG** Székhely:
1025 Budapest, Pusztaszeri út 59-67.
Cégjegyzékszám: 01-09-923411
Adószám: 12105906-2-41

valamint a

Cégnév: **NATALIS EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG**
Székhely: 1025 Budapest, Pusztaszeri út 59-67.
Cégjegyzékszám: 01-09-344802
Adószám: 26786863-2-41

továbbá az

Cégnév: **OTOLAR CENTRUM EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÓ KORLÁTOLT FELELŐSSÉGŰ TÁRSASÁG**
Székhely: 1025 Budapest, Pusztaszeri út 59-67.
Cégjegyzékszám: 01-09-290057
Adószám: 25804375-2-41

(a továbbiakban, bármelyik fenti egészségügyi szolgáltató, együttesen vagy külön-külön, ahogy az alábbi rendelkezések szerint értendő, a jelen betegjogi tájékoztató értelmezésében mint: **Szolgáltató** vagy **Czeizel Intézet**) által üzemeltetett intézményekre, valamennyi egészségügyi ellátást végző szervezeti egységére.

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk tisztelt Pácienseinket, kedves Látogatóinkat, hogy a gyógyintézményekben való tartózkodás során Önöket a jelen dokumentumba foglalt, a Betegeket megillető alapvető jogok illetik meg, valamint kötelezettségek terhelik.

Tájékoztatjuk tisztelt Pácienseinket, kedves Látogatóinkat, hogy a jelen tájékoztatóban **a betegjogokat mint törvényi jogokat teljes terjedelmükben közöljük**. Felhívjuk ugyanakkor a figyelmet arra, hogy amely jog gyakorlásának infrastrukturális feltételei Intézményünkben nem állnak fenn - pl. jelenleg nem nyújtunk fekvőbeteg-ellátást – úgy az ezzel kapcsolatos betegjogok értelemszerűen nem gyakorolhatóak, illetve nem érvényesíthetőek Intézményünkkel szemben.

A Szolgáltató által nyújtott egészségügyi ellátást igénybe vevő vagy abban részesülő személy (a továbbiakban: **Beteg**) a jelen betegjogi tájékoztatóban foglalt azon jogok gyakorlására jogosult, illetve azon kötelezettségek teljesítésére köteles, **amelyek a Szolgáltató által ténylegesen nyújtott szolgáltatások természetéből fakadnak**.

Jelen tájékoztató alapjául az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: **Eütv.**) szolgál. A jelen tájékoztatóban nem szabályozott kérdésekben az Eütv. irányadó.

2. RELEVÁNS JOGSZABÁLYHELYEK, DOKUMENTUMOK

A Beteget az egészségügyi ellátások során megillető jogairól és őt terhelő kötelezettségeiről a következő jogszabályok, dokumentumok rendelkeznek:

- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (Eütv.)
- a Szolgáltató Betegjogi Tájékoztatója

3. A BETEGJOGI TÁJÉKOZTATÓBAN HASZNÁLT FOGALMAK

Egészségügyi ellátás: a Beteg adott egészségi állapotához kapcsolódó egészségügyi tevékenységek összessége.

Egészségügyi dolgozó: az orvos, a fogorvos, a gyógyszerész, az egyéb felsőfokú egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy, az egészségügyi szakképesítéssel rendelkező személy, továbbá az egészségügyi tevékenységben közreműködő egészségügyi szakképesítéssel nem rendelkező személy.

Egészségügyi szolgáltató: a tulajdoni formától és fenntartótól függetlenül minden, egészségügyi szolgáltatás nyújtására és az egészségügyi államigazgatási szerv által kiadott működési engedély alapján jogosult egyéni egészségügyi vállalkozó, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet.

Invazív beavatkozás: a Beteg testébe bőrön, nyálkahártyán vagy testnyíláson keresztül behatoló fizikai beavatkozás, ide nem értve a Beteg számára szakmai szempontból elhanyagolható kockázatot jelentő beavatkozásokat

Egészségügyi dokumentáció: az egészségügyi szolgáltatás során az egészségügyi dolgozó tudomására jutó, a Beteg kezelésével kapcsolatos egészségügyi és személyazonosító adatokat tartalmazó feljegyzés, nyilvántartás vagy bármilyen más módon rögzített adat, függetlenül annak hordozójától vagy formájától.

Sürgős szükség: az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a Beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne.

4. A BETEG JOGAI

4.1. Az egészségügyi ellátáshoz való jog

- 4.1.1. Minden Betegnek joga van sürgős szükség esetén az életmentő, illetve a súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátáshoz, valamint fájdalmának csillapításához és szenvedéseinek csökkentéséhez.
- 4.1.2. Minden Betegnek joga van az egészségi állapota által indokolt, megfelelő, folyamatosan hozzáférhető és az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz.
- 4.1.3. **A szabad orvosválasztáshoz való jog**
 - A Betegnek joga van az állapota által szakmailag indokolt szintű Szolgáltató és a választott orvos egyetértésével az ellátását végző orvos megválasztásához, amennyiben azt az ellátás szakmai tartalma, az ellátás sürgőssége vagy az ellátás igénybevételeinek alapjául szolgáló jogviszony nem zárja ki. Az orvosválasztás joga az Szolgáltató működési rendjének megfelelően gyakorolható.
 - A Beteg bármely, a kezelőorvos által megállapított diagnózissal, javasolt terápiával, intézetből történő elbocsátásával, valamint beutalásával kapcsolatban kezdeményezheti más orvos által történő vizsgálatát.
- 4.1.4. **A szabad intézményválasztás joga**
 - Amennyiben a Beteg az adott Szolgáltatónál nem részesíthető az egészségi állapota által indokolt legrövidebb időn belül a szükséges ellátásban, az Szolgáltató köteles tájékoztatni a beteget arról, hogy az adott ellátás mely Szolgáltatónál biztosítható.
- 4.1.5. Esetleges várólistára helyezés esetén az Szolgáltató köteles tájékoztatni a Beteget a várakozás okáról, annak várható időtartamáról, valamint esetleges következményeiről.

4.2. Az emberi méltósághoz való jog

- 4.2.1. Az egészségügyi ellátás során a Beteg emberi méltóságát tiszteletben kell tartani.
- 4.2.2. Az Eütv. eltérő rendelkezése hiányában a Betegen kizárólag az ellátáshoz szükséges beavatkozás végezhető el.
- 4.2.3. Az ellátás során a Beteg jogaiban kizárólag az egészségi állapota által indokolt ideig, törvényben meghatározott mértékben és módon korlátozható.
- 4.2.4. Az ellátás során a Beteg személyes szabadsága kizárólag sürgős szükség esetén, illetőleg abban az esetben korlátozható, ha azt a Beteg vagy mások életének, testi épségének és egészségének védelme indokolja.
A személyes szabadság korlátozása azonban semmilyen esetben nem járhat kínzó, kegyetlen, embertelen, megalázó vagy büntető jellegű korlátozó intézkedés alkalmazásával. A korlátozó intézkedés csak addig tarthat, ameddig az elrendelés oka fennáll.
Korlátozó módszerek vagy eljárások alkalmazását – az Eütv. kivételt nem tesz - a beteg kezelőorvosa rendeli el. A kezelőorvos az alkalmazást megelőzően, - amennyiben ez nem lehetséges az alkalmazás megkezdését követően a lehető legrövidebb időn belül - rögzíti az egészségügyi dokumentációban a korlátozó módszereket vagy eljárásokat, megjelölve azok indítékát és alkalmazásuk időtartamát. Állandó orvosi felügyelet hiányában - kivételesen indokolt esetben - ideiglenesen szakápoló is elrendelheti a korlátozást. A korlátozásról a kezelőorvost haladéktalanul értesíteni kell, akinek azt tizenhat órán belül írásban jóvá kell hagynia. Ennek hiányában a korlátozást meg kell szüntetni. Korlátozó módszerek és eljárások alkalmazása esetén a beteg állapotát és testi szükségleteit rendszeresen - a szakmai szabályoknak megfelelően - ellenőrizni kell. A beteg egészségügyi dokumentációjában az ellenőrzés tényét és eredményét fel kell tüntetni.
- 4.2.5. A Beteg kizárólag méltányolható okból és ideig várakoztatható.
- 4.2.6. A Beteg szeméremérzetére tekintettel az ellátás során ruházata csak a szükséges időre és szakmailag indokolt mértékben távolítható el.

4.3. A kapcsolattartás joga

- 4.3.1. ***Fekvőbeteg-gyógyintézeti elhelyezés***
- Abban az esetben, ha a Beteg fekvőbeteg-gyógyintézeti elhelyezésben részesül, jogosult
 - más személyekkel az írásbeli, illetve szóbeli kapcsolattartásra,
 - látogatók fogadására
 - meghatározott személyeket a látogatásból kizárni.
- 4.3.2. A Beteg megtilthatja, hogy a gyógykezelésének tényét, gyógykezeléssel kapcsolatos egyéb – akár a kórházban való tartózkodásra vonatkozó – információt más előtt feltárják. A Beteg e joga kizárólag akkor korlátozható, ha az a gondozása érdekében szükséges, közeli hozzátartozója vagy a gondozásra köteles személy kér felvilágosítást.
- 4.3.3. ***Súlyos állapotú beteg***
- A súlyos állapotú Beteg jogosult arra, hogy az általa megjelölt személy mellette tartózkodjon.
 - Súlyos állapotú Betegnek minősül az Eütv. értelmében az a Beteg, aki állapota miatt önmagát fizikailag ellátni képtelen, illetve akinek fájdalmai gyógyszerrel sem szüntethetők meg, illetőleg aki pszichés krízishelyzetben van.
 - Cselekvőképtelen Beteg esetén a fenti személy megjelölésére az Eütv.-ben meghatározott más személy is jogosult.
- 4.3.4. ***Kiskorú Beteg***
- A kiskorú Betegnek – életkorára tekintettel – joga van arra, hogy szülője, törvényes képviselője, illetőleg az általa vagy törvényes képviselője által megjelölt személy mellette tartózkodjon.

4.3.5. **Szülő nő**

- A szülő nőnek joga van arra, hogy az általa megjelölt nagykorú személy a vajúdás és a szülés alatt folyamatosan vele lehessen, a szülést követően pedig arra, hogy - amennyiben ezt az ő vagy újszülöttje egészségi állapota nem zárja ki - újszülöttjével egy helyiségben helyezték el.

4.3.6. A Beteget megilleti a vallási meggyőződésének megfelelő egyházi személlyel vagy vallási egyesület vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjával való kapcsolattartásnak és vallása szabad gyakorlásának joga.

4.3.7. A fentiekben meghatározott jogokat a Beteg a fekvőbeteg-gyógyintézetben meglévő feltételektől függően, betegtársai jogainak tiszteletben tartásával és a betegellátás zavartalanosságát biztosítva gyakorolhatja.

4.3.8. **Segítő személy**

Ha a Beteg

- a) önmagát nem tudja ellátni,
- b) állapota miatt folyamatos segítségre szorul,
- c) hosszútávú fekvőbeteg-ellátást igényel
- d) pszichés krízishelyzetben van vagy
- e) haldoklik,

jogosult egy, a beteg által megjelölt személy (a továbbiakban: segítő személy) a látogatási időn túl is a beteg mellett tartózkodni. Cselekvőképtelen beteg esetén a segítő személy megjelölésére az Eütv. 16. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott személy is jogosult.

A segítő személy kizárólag nagykorú személy lehet, az ápolat Beteg benttartózkodása ideje alatt tartózkodhat a Beteg mellett, ha az egészségügyi Szolgáltató infrastrukturális feltételei ezt lehetővé teszik.

4.4. A gyógyintézet elhagyásának joga

4.4.1. A Beteg jogosult a gyógyintézetet szabadon elhagyni, amennyiben azzal mások testi épségét, egészségét nem veszélyezteti. Cselekvőképtelen Beteg esetén - ide nem értve a cselekvőképtelen állapotban lévő Beteget - e jog a törvényes képviselő egyetértésével gyakorolható.

Ezen jogosultság azonban bizonyos, törvényben meghatározott esetben korlátozható.

4.4.2. Abban az esetben, ha a Beteg távozni kíván, köteles azt a kezelőorvosának bejelentni, aki e tényt a Beteg egészségügyi dokumentációjában feltünteti. Bejelentés nélküli távozás esetén e tényt a kezelőorvos a Beteg egészségügyi dokumentációjában feltünteti, továbbá cselekvőképtelen Beteg esetén – ide nem értve a cselekvőképtelen állapotban lévő Beteget - az intézet elhagyásának tényéről értesíti a törvényes képviselőt.

Korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú Beteg esetén a cselekvőképes Beteg által megnevezett személyt, ennek hiányában a törvényes képviselőt kell értesíteni.

4.4.3. A Beteg gyógyintézetből történő elbocsátásáról a Beteget, illetőleg hozzátartozóját előzetesen tájékoztatni kell, lehetőség szerint legalább 24 órával a tervezett elbocsátást megelőzően.

4.5. A tájékoztatáshoz való jog

4.5.1. A Betegnek joga van ahhoz, hogy számára egyéniesített formában – értelmi szintjének, korának, állapotának, iskolázottságának, ismereteinek, lelkiállapotának, e tekintetben megfogalmazott kívánságának, nyelvi nehézségei figyelembevételével - teljeskörű tájékoztatásban részesüljön.

A tájékoztatás joga akkor is megilleti a Beteget, ha beleegyezése egyébként nem feltétele a gyógykezelés megkezdésének.

- 4.5.2. A Betegnek joga van ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon:
- a) egészségi állapotáról, beleértve ennek orvosi megítélését is,
 - b) a javasolt vizsgálatokról, beavatkozásokról,
 - c) a javasolt vizsgálatok, beavatkozások elvégzésének, illetve elmaradásának lehetséges előnyeiről és kockázatairól,
 - d) a vizsgálatok, beavatkozások elvégzésének tervezett időpontjairól,
 - e) döntési jogáról a javasolt vizsgálatok, beavatkozások tekintetében,
 - f) a lehetséges alternatív eljárásokról, módszerekről,
 - g) az ellátás folyamatáról és várható kimeneteléről,
 - h) a további ellátásokról, valamint
 - i) a javasolt életmódról.
- 4.5.3. A Betegnek továbbá joga van ahhoz is, hogy a tájékoztatás során, valamint azt követően további kérdéseket tegyen fel.
- 4.5.4. A Betegnek az ellátása során joga van megismerni az elvégzett vizsgálatok, beavatkozások eredményét, esetleges sikertelenségét, várttól eltérő eredményt, valamint annak okait.
- 4.5.5. A cselekvőképtelen, a korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében bármely ügycsoport tekintetében részlegesen korlátozott Betegnek is joga van a korának és pszichés állapotának megfelelő tájékoztatáshoz.
- 4.5.6. A Betegnek joga van megismerni az ellátásában közvetlenül közreműködő személyek nevét, szakképesítését és beosztását.
- 4.5.7. A tájékoztatáshoz fűződő jogok gyakorlásához szükséges feltételeket a fenntartó biztosítja.
- 4.5.8. A Betegnek joga van ahhoz, hogy a tájékoztatáshoz szükség esetén és lehetőség szerint tolmácsot vagy jelnyelvi tolmácsot biztosítsanak.
- 4.5.9. Ha a Betegnek az egészségügyi ellátással összefüggő döntései meghozatalában a támogatott döntéshozatalról szóló törvény szerinti támogatója van, a Beteg kérelmére a tájékoztatás során biztosítani kell támogatója jelenlétét.
- 4.5.10. Az orvos a vizsgálatot megelőzően köteles a Beteget - amennyiben állapota lehetővé teszi - arról tájékoztatni, hogy a vizsgálat és az azt követő ellátás térítési díját meg kell téríteni, ha a vizsgálat eredménye szerint sürgős szükség nem áll fenn és az ellátás költségének fedezete a központi költségvetésben és az Egészségbiztosítási Alapon keresztül sincs biztosítva.
- 4.5.11. A 4.5.2. pont szerinti részletes tájékoztatást homeopátiás gyógyszer ajánlása esetén írásban is a Beteg rendelkezésére kell bocsátani.
- 4.5.12. A cselekvőképes Beteg a tájékoztatásáról lemondhat, kivéve, ha betegsége természetét ismernie kell ahhoz, hogy mások egészségét ne veszélyeztesse. Ha a beavatkozásra a Beteg kezdeményezésére és nem terápiás célból kerül sor, a tájékoztatásról való lemondás csak írásban érvényes. E rendelkezést a 16. életévét betöltött kiskorú személy esetén is alkalmazni kell.

4.6. Az önrendelkezéshez való jog

4.6.1. *Cselekvőképes Beteg*

- A Beteg megilleti az önrendelkezéshez való jog, melynek gyakorlása keretében szabadon dönthet arról, hogy
 - kíván-e egészségügyi ellátást igénybe venni,
 - ellátás során mely beavatkozások elvégzésébe egyezik bele,
 - ellátás során mely beavatkozásokat utasítja vissza, figyelembe véve az Eütv.-ben meghatározott korlátozásokat.
- Az önrendelkezéshez való jog kizárólag törvényben meghatározott esetekben és módon korlátozható.
- A Betegnek joga van arra, hogy a kivizsgálását és kezelését érintő döntésekben részt vegyen.
- Törvényben meghatározott kivételekkel, bármely egészségügyi beavatkozás elvégzésének feltétele, hogy ahhoz a Beteg megítélésétől, fenyegetéstől és

kényszertől mentes, megfelelő tájékoztatáson alapuló beleegyezését adja. A Beteg a beleegyezését szóban, írásban vagy ráutaló magatartással is megteheti törvényben meghatározott kivételekkel, azonban a belsőleges (invazív) beavatkozásokhoz és az önkéntes gyógykezelésbe vételhez a Beteg írásbeli vagy - amennyiben erre nem képes - két tanú együttes jelenlétében, szóban vagy más módon megtett nyilatkozata szükséges. Ha a Betegnek az egészségügyi ellátással összefüggő döntései meghozatalában a támogatott döntéshozatalról szóló törvény szerinti támogatója van, a Beteg kérelmére biztosítani kell, hogy a támogató – az Eütv. 27. §-ban foglaltak betartásával - a beleegyezés megadása során jelen lehessen, azzal kapcsolatban a Beteggel egyeztethessen.

- A Beteg a beavatkozás elvégzéséhez való beleegyezését bármikor visszavonhatja, azonban a beleegyezés alapos ok nélküli visszavonása esetén kötelezhető az ennek következtében felmerült és indokolt költségek megtérítésére.
- A cselekvőképes Beteg – ideértve a 16. életévét betöltött kiskorú beteget is - közokiratban, teljes bizonyító erejű magánokiratban vagy - írásképtelensége esetén - két tanú együttes jelenlétében megtett nyilatkozattal megnevezheti azt a cselekvőképes személyt, aki jogosult helyette a beleegyezés, illetve a visszautasítás jogát gyakorolni, illetve, akit az Eütv. alapján tájékoztatni szükséges, illetve meghatározott személy megjelölésével vagy anélkül a 4.6.2. pont szerinti személyek közül bárkit kizárhat a beleegyezés és a visszautasítás jogának helyette történő gyakorlásából, illetve az Eütv. 13. § szerinti tájékoztatásból.

4.6.2. **Cselekvőképtelen Beteg**

- Amennyiben a Beteg cselekvőképtelen és nincs olyan cselekvőképes személy, aki jogosult helyette a nyilatkozattételre e jog gyakorlására a megjelölt sorrendben az alábbi személyek jogosultak:
 - a Beteg törvényes képviselője, ennek hiányában
 - a Beteggel közös háztartásban élő, cselekvőképes
 - házastársa vagy élettársa, ennek hiányában
 - gyermeke, ennek hiányában
 - szülője, ennek hiányában
 - testvére, ennek hiányában
 - nagyszülője, ennek hiányában
 - unokája
 - a fentiekben megjelölt hozzátartozó hiányában a Beteggel közös háztartásban nem élő, cselekvőképes
 - gyermeke, ennek hiányában
 - szülője, ennek hiányában
 - testvére, ennek hiányában
 - nagyszülője, ennek hiányában
 - unokája
- Azonban felsorolt személyek nyilatkozata kizárólag a kezelőorvos által javasolt invazív beavatkozásokhoz történő beleegyezésre terjedhet ki, amely nem érintheti hátrányosan a Beteg egészségi állapotát. E nyilatkozat azonban – az Eütv. 20. § (3) bekezdése szerinti eset kivételével - a beavatkozással fölmerülő kockázatoktól eltekintve nem érintheti hátrányosan a beteg egészségi állapotát, így különösen nem vezethet súlyos vagy maradandó egészségkárosodáshoz. A nyilatkozatról a beteget cselekvőképesé válását követően azonnal tájékoztatni kell.

4.6.3. Az egészségügyi ellátással kapcsolatos döntésekben - mind a cselekvőképtelen, mind a korlátozottan cselekvőképes kiskorú, mind a cselekvőképeségében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlásában korlátozott nagykorú - Beteg véleményét a szakmailag lehetséges mértékig figyelembe kell venni abban az

esetben is, ha a beleegyezés, illetve a visszautasítás jogát az érintett Beteg helyett erre jogosult személy gyakorolja.

4.6.4. ***Beleegyezés vélelme***

4.6.5. A Beteg beavatkozásba történő beleegyezését a következő esetekben vélelmezni kell:

- abban az esetben, ha a Beteg egészségi állapota következtében nem képes beleegyező nyilatkozat megtételére és a nyilatkozat megtételére az Eütv. alapján jogosult személy nyilatkozatának beszerzése késedelemmel járna
- invazív beavatkozás esetén a fentiekben meghatározott kritériumok annyiban bővülnek, hogy a vélelem fennállásához az is szükséges, hogy a beavatkozás késedelmes elvégzése a Beteg egészségi állapotának súlyos vagy maradandó károsodásához vezetne.

4.6.6. ***Nem szükséges a beleegyezés***

A Beteg beleegyezésére nincs szükség abban az esetben, ha az adott beavatkozás vagy intézkedés elmaradása mások - ideértve a 24. hetet betöltött magzatot is - egészségét vagy testi épségét súlyosan veszélyezteti, továbbá, ha – az Eütv. 20-23. §-okra is figyelemmel - a Beteg közvetlen életveszélyben van.

4.6.7. ***Beleegyezés hiánya***

- Invazív beavatkozás esetén, a beleegyezés hiánya esetén a beavatkozás kiterjesztésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha
 - azt sürgős szükség fennállása indokolja, vagy
 - a kiterjesztett beavatkozás elmaradása a beteg számára aránytalanul súlyos terhet jelentene.
- Amennyiben invazív beavatkozás esetén, a beavatkozás kiterjesztése a Beteg valamely szervének vagy testrészének elvesztéséhez vagy funkciójának teljes kieséséhez vezetne, a beavatkozás kiterjesztése - az abba történő beleegyezés hiányában - csak közvetlen életveszély fennállása esetén vagy abban az esetben végezhető el, amennyiben a beavatkozás elmaradása aránytalanul súlyos terhet jelentene a beteg számára.

4.6.8. A Beteg írásbeli beleegyezése szükséges bármely - a beavatkozással összefüggésben - életében eltávolított sejtjének, sejtalkotórészének, szövetének, szervének, testrészének - egészségügyi ellátásával össze nem függő - bármilyen célú felhasználásához. Nem kell a Beteg beleegyezése ezen anyagok szokásos módon történő megsemmisítéséhez.

4.6.9. A Betegnek – az Eütv. keretei között - joga van arra, hogy halála esetére rendelkezzen a holttestét érintő beavatkozásokról. A Beteg az Eütv. rendelkezései szerint megtilthatja, hogy holttestéből szervet és szövetet átültetés, egyéb gyógyító célú felhasználás, kutatás vagy oktatás céljából eltávolítsanak.

4.7. **Az ellátás visszautasításának joga**

4.7.1. A cselekvőképes Beteget megilleti az ellátás visszautasításának joga, kivéve, ha annak elmaradása mások életét vagy testi épségét veszélyeztetné, az alábbiak figyelembevételével.

- Az olyan ellátás, amelynek elmaradása esetén a Beteg egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be, csak közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban, illetve írásképtelensége esetén két tanú együttes jelenlétében utasíthat vissza. Ez utóbbi esetben a visszautasítást az egészségügyi dokumentációban rögzíteni kell, amelyet a tanúk aláírásukkal hitelesítenek. A betegség természetes lefolyását lehetővé téve az életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítására csak abban az esetben van lehetőség, ha a beteg olyan súlyos betegségben szenved, amely az orvostudomány mindenkori állása szerint rövid időn belül - megfelelő egészségügyi ellátás mellett is - halálhoz vezet és gyógyíthatatlan.

- Az életfenntartó, illetve életmentő beavatkozás visszautasítása a fent írt alaki előírások betartásával történhet.
 - Ezen életfenntartó, illetve életmentő beavatkozás visszautasítása csak akkor érvényes, ha egy háromtagú orvosi bizottság a beteget megvizsgálja és egybehangzóan, írásban nyilatkozik arról, hogy a beteg döntését annak következményei tudatában hozta meg, illetve, hogy a fenti feltételek fennállnak, továbbá a beteg az orvosi bizottság nyilatkozatát követő 3. napon - két tanú előtt - ismételten kinyilvánítja a visszautasításra irányuló szándékát. Amennyiben a beteg nem járul hozzá az orvosi bizottság vizsgálatához, a kezelés visszautasítására vonatkozó nyilatkozata nem vehető figyelembe. A bizottság tagjai a beteg kezelőorvosa, egy - a beteg gyógykezelésében részt nem vevő -, a betegség jellegének megfelelő szakorvos, valamint egy pszichiáter szakorvos. Ezen visszautasítás esetén meg kell kísérelni a beteg döntése hátterében lévő okok - személyes beszélgetés alapján történő - feltárását és a döntés megváltoztatását. Ennek során az Eütv. 13. § szerinti tájékoztatáson túl ismételten tájékoztatni kell a beavatkozás elmaradásának következményeiről. A beteg a visszautasításra vonatkozó nyilatkozatát bármikor, alaki kötöttség nélkül visszavonhatja.
 - Cselekvőképtelen, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott Beteg esetén az olyan ellátás, amelynek elmaradása esetén a Beteg egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be, nem utasítható vissza.
- 4.7.2. ***Életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítása***
- Az életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítására csak abban az esetben van lehetőség, ha a Beteg olyan súlyos betegségben szenved, amely az orvostudomány mindenkori állása szerint rövid időn belül - megfelelő egészségügyi ellátás mellett is - halálhoz vezet és gyógyíthatatlan.
 - A beavatkozás visszautasítása az Eütv.-ben meghatározott alaki követelményekhez kötött.
- 4.7.3. A Beteg nem utasíthatja vissza az életfenntartó vagy életmentő beavatkozást, ha várandós és előre láthatóan képes a gyermek kihordására.
- 4.7.4. A Beteg a visszautasításra vonatkozó nyilatkozatát bármikor, alaki kötöttség nélkül visszavonhatja.
- 4.7.5. Korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú esetén a háziorvosi, házi gyermekorvosi és a védőnői egészségügyi szolgáltatás nem utasítható vissza.
- 4.7.6. A Beteget, illetve cselekvőképtelensége esetére általa megjelölt személyt az ellátás visszautasítása során nem szabad semmilyen eszközzel döntésének megváltoztatására kényszeríteni.
- 4.7.7. A Beteg az életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítása esetén is jogosult szenvedéseinek enyhítésére, fájdalmainak csökkentésére irányuló ellátásra.
- 4.7.8. Korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú esetén a háziorvosi, házi gyermekorvosi és a védőnői egészségügyi szolgáltatás nem utasítható vissza. Nem minősül az ellátás visszautasításának, ha a korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen kiskorú törvényes képviselője az egészségügyi alapellátásról szóló törvény szerint a háziorvos, illetve házi gyermekorvos választásának jogát gyakorolja.
- 4.7.9. Ha cselekvőképtelen beteg, továbbá korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott beteg esetén az Eütv. 20. § (3) bekezdése szerinti ellátás visszautasítására kerül sor, az egészségügyi szolgáltató kérelmet terjeszt elő a beleegyezés bíróság általi pótlása iránt. A kezelőorvos a bíróság jogerős határozatának meghozataláig köteles a beteg egészségi állapota által indokolt ellátások megtételére. Közvetlen életveszély esetén a szükséges beavatkozások elvégzéséhez bírósági nyilatkozatpótlásra nincs szükség.

- 4.7.10. A kezelőorvos a fenti bekezdésben foglalt kötelezettsége teljesítése érdekében - szükség esetén - igénybe veheti a rendőrhatalóság közreműködését.
- 4.7.11. A nyilatkozat pótlására irányuló eljárás polgári nemperes eljárás, amely a járásbíró hatáskörébe tartozik. Az eljárásban a bíróság soron kívül jár el. Az eljárás tárgyi költségmentes. Ha az Eütv.-ből, illetve az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bírósági eljárásban a polgári perrendtartásról szóló törvény szabályait és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- 4.7.12. A cselekvőképes személy - későbbi esetleges cselekvőképtelensége esetére - közokiratban visszautasíthat
- a) az Eütv. 20. § (1) bekezdése szerinti egyes vizsgálatokat, beavatkozásokat,
 - b) az Eütv. 20. § (3) bekezdése szerinti beavatkozásokat, valamint
 - c) egyes életfenntartó, életmentő beavatkozásokat, ha gyógyíthatatlan betegségben szenved és betegsége következtében önmagát fizikailag ellátni képtelen, illetve fájdalmai megfelelő gyógykezeléssel sem enyhíthetők.
- 4.7.13. A cselekvőképes személy - cselekvőképtelensége esetére - közokiratban megnevezheti azt a cselekvőképes személyt, aki a fenti 4.7.12. pont szerinti jogát helyette gyakorolhatja.
Ezen pontok szerinti nyilatkozatot a beteg bármikor - cselekvőképességére, illetve alaki kötöttsége tekintet nélkül - visszavonhatja.
- 4.7.14. Cselekvőképes személy beavatkozást visszautasító nyilatkozata esetén az Eütv. 20. § (4) bekezdése szerinti bizottság nyilatkozik, hogy
- a) az Eütv. 22. § (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállnak, továbbá
 - b) az Eütv. 22.§ (2) bekezdés szerinti személy döntését annak következményei tudatában hozta meg.
- Az Eütv. 20. § (3) bekezdése szerinti beavatkozás megszüntetésére, illetve mellőzésére csak abban az esetben kerülhet sor, ha a beteg erre irányuló akarata világosan és meggyőző módon kideríthető. Kétség esetén a beteg később tett, személyes nyilatkozatát kell figyelembe venni; ennek hiányában az életfenntartó, illetve életmentő beavatkozás elvégzéséhez történő beleegyezését vélelmezni kell.
- 4.7.15. A beteget, illetve az Eütv. 22. § (2) bekezdés szerinti személyt az ellátás visszautasítása során nem szabad semmilyen eszközzel döntésének megváltoztatására kényszeríteni. A beteg az Eütv. 20. § (3) bekezdése szerinti beavatkozás visszautasítása esetén is jogosult szenvedéseinek enyhítésére, fájdalmainak csökkentésére irányuló ellátásra.

4.8. Az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga

4.8.1 *A Beteg jogosult*

- az Eütv. 135. §-ban foglaltak figyelembevételével megismerni és tájékoztatást kapni a róla készült egészségügyi dokumentációban foglaltakról, a betegségről, kezeléséről
- tájékoztatást kapni a rá vonatkozó személyes adatairól
- a fekvőbeteg- gyógyintézetből történő elbocsátáskor zárójelentést kapni
- járóbeteg- szakellátási tevékenység befejezésekor ambuláns ellátási lapot kapni.

4.8.2 *Felhatalmazás a betekintési jog gyakorlására*

- egészségügyi ellátásának ideje alatt
A Beteg jogosult az adott betegségével kapcsolatos egészségügyi ellátásának ideje alatt más személyt felhatalmazni arra, hogy a rá vonatkozó egészségügyi dokumentációba betekintsen, illetve arra, hogy azokról másolatot készíttessen.
- egészségügyi ellátás befejezését követően
A Beteg egészségügyi ellátásának befejezését követően csak a beteg által adott teljes bizonyító erővel rendelkező magánokiratban felhatalmazott személy

jogosult az egészségügyi dokumentációba való betekintésre, és arról másolat készítésére.

- A Beteg életében, illetőleg halálát követően házastársa, egyeneságbeli rokona, testvére, valamint élettársa írásos kérelme alapján akkor is jogosult az egészségügyi adat megismerésére, ha az egészségüket befolyásoló ok, illetve a személyes egészségügyi ellátásuk céljából ez szükséges, és az egészségügyi adat más módon való megismerése, illetve az arra való következtetés nem lehetséges.

Ez esetben csak azoknak az egészségügyi adatoknak a megismerése lehetséges, amelyeket az Eütv. 24.§ (10) bekezdése megenged.

Az egészségügyi adatokra vonatkozó tájékoztatást a beteg kezelőorvosa, illetve az egészségügyi szolgáltató orvosszakmai vezetője adja meg, az orvosi tájékoztatásra vonatkozó előírásoknak megfelelően, - szükség esetén - a kérelmező kezelőorvosával való szakmai konzultáció alapján.

A beteg halála esetén törvényes képviselője, közeli hozzátartozója, valamint örököse - írásos kérelme alapján - jogosult a halál okával összefüggő vagy összefüggésbe hozható, továbbá a halál bekövetkezését megelőző gyógykezeléssel kapcsolatos egészségügyi adatokat megismerni, az egészségügyi dokumentációba betekinteni, valamint azokról kivonatot, másolatot készíteni, illetve - első alkalommal térítésmentesen, valamint - minden további másolat tekintetében - az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvény szerint meghatározott módon a saját költségére másolatot kapni.

Az egészségügyi adatok kezelésének és védelmének részletes szabályait az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvény állapítja meg.

Az egészségügyi dokumentáció megismerésének joga az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (a továbbiakban: EESZT) által elektronikusan kezelt egészségügyi dokumentáció vonatkozásában az EESZT útján is gyakorolható.

- Amennyiben a betegről készült egészségügyi dokumentáció más személy magántitokhoz való jogát érintő adatokat is tartalmaz, annak csak a betegre vonatkozó része tekintetében gyakorolható a betekintési, illetve az Eütv. szerinti egyéb jogosultság.
- Cselekvőképtelen beteg dokumentációjába való betekintési jog az Eütv. 16. § (1) és (2) bekezdése szerinti személyt, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott személy dokumentációjába való betekintési jog a beteget, az Eütv. 16. § (1) bekezdés a) pontja szerint megnevezett személyt, ilyen személy hiányában a törvényes képviselőt illeti meg.

4.9 Az orvosi titoktartáshoz való jog

4.9.1 A Beteg jogosult arra, hogy az egészségügyi ellátásában részt vevő személyek az ellátása során – az egészségügyi szolgáltatás nyújtása vagy egyéb jellegű, kapcsolódó munkavégzés során - tudomásukra jutott információkat, különösképpen a beteg egészségügyi és személyes adatait csak az arra jogosulttal közöljék, és azokat a vonatkozó jogszabályok szerint kezeljék (a továbbiakban: orvosi titok).

4.9.2 *Az egészségügyi adatok megismerésének joga*

- A betegnek joga van arról nyilatkozni, hogy betegségéről, annak várható kimeneteléről kiknek adható felvilágosítás, illetve kiket zár ki egészségügyi adatainak részleges vagy teljes megismeréséből.
- Fekvőbeteg-gyógyintézetben történő elhelyezés esetén a Beteg által kijelölt személy értesítése, és a Beteg egészségügyi állapotáról történő felvilágosítása a gyógyintézet kötelezettsége. A betegnek joga van megnevezni azt a személyt,

akit fekvőbeteg-gyógyintézetbe történő elhelyezéséről, egészségi állapotának alakulásáról értesíthetnek, illetve joga van bármely személyt ebből kizárni.

- Abban az esetben, ha azt törvény elrendeli, valamint, ha azt mások életének, testi épségének és egészségének védelme szükségessé teszi, a Beteg egészségügyi adatait hozzájárulása hiányában is közölni szükséges.
- Az érintett Beteg hozzájárulása nélkül a Beteg további ápolását, gondozását végző személlyel közölni lehet azokat az egészségügyi adatokat, amelyek ismeretének hiánya a Beteg egészségi állapotának károsodásához vezethet.

4.9.3 **A Beteg vizsgálata és gyógykezelése**

- A Betegnek joga van ahhoz, hogy az ellátása során kizárólag az általa kijelölt személyek, valamint az ellátás nyújtásához szükséges szakemberek legyenek jelen.
- A Betegnek joga van ahhoz, hogy vizsgálatára és kezelésére olyan körülmények között kerüljön sor, hogy azt beleegyezése nélkül mások ne láthassák, illetve ne hallhassák, kivéve, ha a sürgős szükség és a veszélyeztető állapot esetén ez elkerülhetetlen.

5. A BETEG KÖTELEZETTSÉGEI

5.1 A jogszabályok és az Szolgáltató működési rendjének betartása

5.1.1 A Beteg az egészségügyi ellátás során köteles tiszteletben tartani az erre vonatkozó jogszabályokat és az Szolgáltató működési rendjét (házirendjét).

5.2 Együttműködési és tájékoztatási kötelezettség

5.2.1 Abban az esetben, ha a Beteg egészségi állapota lehetővé teszi, köteles az ellátásában az egészségügyi dolgozókkal képességei és ismeretei szerint együttműködni és

- tájékoztatni őket mindarról, amely szükséges a kórisme megállapításához, a megfelelő kezelési terv elkészítéséhez, beavatkozás elvégzéséhez. Ilyennek minősül a Beteg korábbi betegségeiről való tájékoztatás
- tájékoztatni őket mindarról, amely mások életét vagy testi épségét veszélyeztetheti. Ilyennek minősül a fertőző betegségekről szóló tájékoztatás
- tájékoztatni őket fertőző betegség esetén azon személyekről, akitől a Beteg a fertőző betegséget megkaphatta, illetve akiket megfertőzhetett
- tájékoztatni őket minden, az egészségügyi ellátást érintő, általa korábban tett jognyilatkozatáról,
- a gyógykezeléssel kapcsolatban az egészségügyi dolgozóktól kapott rendelkezéseket betartani
- a Szolgáltató házirendjét betartani
- a jogszabály által előírt vagy jogszabály alapján a Szolgáltató által megállapított térítési díjat megfizetni
- jogszabályban előírt személyes adatait hitelt érdemlően igazolni.

5.3 Betegjogok gyakorlásával kapcsolatos kötelezettségek

5.3.1 A Beteg, valamint hozzátartozói jogaik gyakorlása során kötelesek tiszteletben tartani más Betegek jogait.

5.3.2 A Beteg, valamint hozzátartozói jogainak gyakorlása nem sértheti az egészségügyi dolgozók jogait.

5.3.3 A betegjogok gyakorlásának módját – az Eütv. keretei között, ideértve a leletkiadás rendjét is – a 6. fejezet szabályozza.

6. A BETEGJOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSI RENDJE

Amennyiben a Betegnek a gyógyintézeti az ellátással, vagy jogainak érvényesülésével kapcsolatban kérése, kérdése vagy észrevétele van, úgy azt az alábbiak szerint jelezheti, illetve teheti meg:

- a) írásban a Szolgáltató részére, annak székhelyére küldött levélküldemény útján,
- b) e-mailben a Szolgáltató részére, az ezen célra fenntartott, merhala.dorina@czeizelintezet.hu email címre történő megküldése útján;
- c) Az Integrált Jogvédelmi Szolgálat (levelezési cím: 1365 Budapest, Pf.: 646), +36 (1) 8969 000, www.ijsz.hu, zöldszám: 06-80-620-055) megkeresésével, az Integrált Jogvédelmi Szolgálat munkatársa útján, azonban a Szolgáltató részére közvetlenül csakis írásban;
- d) Az illetékes Betegjogi képviselő útján intézett megkeresés útján, azonban a Szolgáltató részére közvetlenül csakis írásban;
- e) A felügyeleti szervhez: Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) cím: 1097 Budapest, Albert Flórián út 2-6., e-mail: tisztifo orvos@nnk.gov.hu, telefonszám: 06-1 -476-1100, a felügyeleti szerv, illetőleg a vonatkozó jogszabályok által meghatározott módokon.

A Beteget jogaik megismerésében és azok érvényesítésében a Betegjogi képviselő segíti.

A Szolgáltató jelenleg illetékes Betegjogi képviselője Ivonyné dr. Munk Julianna, elérhetőségei: julianna.munk@ijsz.bm.gov.hu; telefonszám: 0620-4899520

A panaszként érkező megkeresések kivizsgálásának részletes szabályait a Szolgáltató panaszkezelési szabályzata rögzíti és mutatja be, amely elérhető a Szolgáltató honlapján, a <https://czeizelintezet.hu> oldalon.
